

Exam. Code : 216702

Subject Code : 4600

M.A. (Political Science) 2nd Semester

WESTERN POLITICAL THOUGHT—II

Paper—VI

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—80

Note :—(1) Section—A : Attempt any SIX questions carrying 4 marks each. Answer to each question shall be about 250 words.

(6×4=24)

(2) Section—B : Attempt ONE question from each Unit in about 1000 words. Each question carries 14 marks.

(4×14=56)

SECTION—A

1. What are the basic tenets of Bentham's Utilitarianism ?
2. What do you understand by the method of 'Felicific Calculus' ?
3. List those modifications which J.S. Mill had made in Bentham's theory of utilitarianism.
4. What do you understand by the term 'dialectic' ? How will you correlate it with Hegelian notion of Historical idealism ?
5. What was J.S. Mill's conception of liberty ?
6. How T.H. Green dealt with the most important issues of individual rights and liberty ?
7. What are the main differences in Hegelian and Marxian interpretation of history ?
8. What Lenin was meant by the concept of 'People's democracy' ?
9. What do you understand by the Marxian notion of 'class-antagonism' ?
10. What are the major contribution made by J.S. Mill to the Western Political Thought ?

SECTION—B

UNIT—I

11. Discuss Bentham's views on state and government along with mentioning those intellectual figures who influenced Bentham in structuring his views over the concerned issues.

OR

Was Bentham a Humanist? Present a critical evaluation of him as a thinker in the history of political thought.

UNIT—II

12. 'J.S. Mill was a bridge between Individualism and Socialism.' How? Discuss.

OR

What has J.S. Mill said about Democracy and representative government? Present a critical analysis.

UNIT—III

13. Present a comparative analysis of Hegel and Green's views on state.

OR

Green has tried to set a balance between individual rights and the authority of the state. How? Discuss.

UNIT—IV

14. How Karl Marx has described the theory of 'Surplus value'? Discuss those bases on which he criticized capitalistic order.

OR

What were those additions which Lenin had made in the original Marxian thought?

(PUNJABI VERSION)

ਨੋਟ :— (1) ਭਾਗ-ੳ : ਕੋਈ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ।
ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ।

$$(6 \times 4 = 24)$$

(2) ਭਾਗ-ਅ : ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 1000 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

$$(4 \times 14 = 56)$$

ਭਾਗ—ੳ

1. ਬੈਨਬਮ ਦੇ ਉਪਯੋਗਿਗਤਾਵਾਦ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਾਹਕ ਕੀ ਹਨ ?
2. 'ਫੈਲੀਸੀਫਿਕ ਕੈਲਕਲਮ' ਦੀ ਵਿਧੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?
3. ਬੈਨਬਮ ਦੀ ਉਪਯੋਗਿਗਤਾਵਾਦ ਦੀ ਬਿਊਰੀ ਵਿੱਚ ਜੇ.ਐਸ. ਮਿਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਖਣੀ ਦਿਉ।
4. 'ਦਵੰਦਾਤਮਕ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਇਤਿਹਾਸਕ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦ ਦੇ ਹੀਗਲ (Hegelian) ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰੋਗੇ ?
5. ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਜੇ.ਐਸ. ਮਿਲ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਕੀ ਹੈ ?
6. ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਟੀ.ਐਚ. ਗਰੀਨ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ?
7. ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਹੀਗਲ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸੀਅਨ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰ ਕੀ ਹਨ ?
8. 'ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋਕ-ਤੰਤਰਤਾ' ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਲੈਨਿਨ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਸੀ ?
9. 'ਵਰਗ-ਵਿਰੋਧ' ਦੇ ਮਾਰਕਸੀਅਨ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?
10. ਪੱਛਮੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮਝ ਵੱਲ ਜੇ.ਐਸ. ਮਿਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਮੁੱਖ ਯੋਗਦਾਨ ਕੀ ਹਨ ?

ਭਾਗ—ਅ

ਯੂਨਿਟ—I

11. ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਉਪਰ ਬੈਨਬਮ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਉਹਨਾਂ ਬੌਧਿਕ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਰੋ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਬੈਨਬਮ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਮੁਦਿਆਂ ਉਪਰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।

ਜਾਂ

ਕੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਇੱਕ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਸੀ? ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੋਚ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ—II

12. 'ਜੇ.ਐਸ. ਮਿਲ ਵਿਅਕਤੀਵਾਦ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮੁੱਲ ਹੈ।' ਕਿਵੇਂ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਰਕਾਰ ਬਾਰੇ ਜੇ.ਐਸ. ਮਿਲ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ? ਇੱਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ—III

13. ਰਾਜ ਉਪਰ ਹੀਗਲ ਅਤੇ ਗਰੀਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਗਰੀਨ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕਿਵੇਂ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ—IV

14. ਵਾਧੂ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ? ਉਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਜਿਹਨਾਂ ਉਪਰ ਉਸਨੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ?

ਜਾਂ

ਅਸਲੀ ਮਾਰਕਸੀਅਨ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈਨਿਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜੋੜ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?